

פ"מ 02.0102 – "הגנת מחנות"**הגדרות**

1. בפקודה זו:

- (א) **"אבטחה"** – מכלול הפעולות והצעדים הננקטים במטרה להגן על אנשים, על יעדי הגנה ועל נכסים במחנות צה"ל;
- (ב) **"אפסניה"** – כהגדרתה בפ"מ 50.0101 – "לוגיסטיקה";
- (ג) **"גוף"** – אגף מאגפי המטה הכללי, פיקוד מרחבי, זרוע ויחידה מיחידות המפקדה העל-זרועית (מעו"ז), כהגדרתם בהפ"ע XXX – "מבנה הצבא ועקרונות ארגונו";
- (ד) **"הגנה על מחנה"** – אבטחת מחנה ויעדי ההגנה המצויים בו, לרבות מתן אישורי כניסת בני אדם וכלי רכב לתוך המחנה;
- (ה) **"חייל"** – כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו 1955;
- (ו) **"יחידה"** – יחידת רישום (יח"ר), כהגדרתה בפ"מ 01.101 – "ארגון הצבא ויחידותיו, תקינה ושיאי כ"א";
- (ז) **"יעד הגנה"** – נשקייה, מחסן אמל"ח, בונקר, אפסניה מסווגת, משרתים ומבקרים במחנה וכן כל יעד אחר שייקבע שיש להגן עליו –
- (1) לעניין יעד המצוי במחנה – ייקבע על ידי מפקד מחנה, על ידי המפקדה הממונה או על ידי מקמצ"ר מערך הגנת המחנות, שיש להגן עליו, באופן כללי או לעניין מחנה מסוים;
- (2) לעניין יעד המצוי בסמוך למחנה – ייקבע על ידי אמ"ץ-רח"ט המבצעים או מי מטעמו;
- (ח) **"מחנה"** – מחנה שאינו מחנה ארעי, פנימי או נטוש, אלא אם נקבע במפורש אחרת;
- (ט) **"מחנה ארעי"** – מחנה שאינו מחנה קבע;
- (י) **"מחנה נטוש"** – מחנה קבע או מחנה ארעי שאין בו כוח אדם או אפסניה מלבד מבנים, ושנותק מתשתיות חשמל, מים ותקשורת;

(יא) **"מחנה פנימי"** – יחידה, מתקן או מחנה המצויים במחנה רבי-יחידתי, אשר מפקדם אינו מפקד המחנה

שבו הם נמצאים, בין שמפקדם הוא מפקד יחידה ובין שלא ;

(יב) **"מחנה קבע"** – מחנה שבו יחידה שוהה באופן קבע או שמיקומו הגאוגרפי אינו משתנה מעת לעת ;

(יג) **"מחנה רבי-יחידתי"** – מחנה שבו מרוכזים מחנות קבע שבהם חונות יחידות ללא קשר ארגוני ביניהן,

ושאחת המפקדות בו, נוסף על תפקידיה, משמשת גם כמפקדה לנושאי אבטחה ולעיתים גם לצורכי

מנהלה ;

(יד) **"מפקד מחנה"** – קצין שהוא אחד מאלה :

(1) במחנה שאין בו מחנה פנימי – מפקד היחידה הנמצאת במחנה ;

(2) במחנה רבי-יחידתי – מפקד היחידה שאג"ת או הפיקוד המרחבי הטילו עליה לשמש כמפקדת

המחנה ;

(טו) **"מפקדה ממונה"** – יחידה שאמ"ץ-רח"ט המבצעים קבע לגביה שהיא ממונה על מחנה מסוים, הכפוף

לה בהיבטי הגנת מחנות, לרבות מפקדה מרכזית ;

(טז) **"מפקדה מרכזית"** – יחידה שאמ"ץ-רח"ט המבצעים קבע לגביה שהיא מפקדה מרכזית של מחנה ושל

מפקדה ממונה ;

(יז) **"מתקן"** – יעד הנמצא בתוך המחנה או בסמוך לו, כגון בונקר, מחסן או בניין ;

(יח) **"הסמכויות"** – זרוע היבשה, זרוע הים, זרוע האוויר והחלל, פיקודים מרחביים, לרבות פיקוד העורף,

אגף התקשוב וההגנה בסייבר, אג"ת, אגא"ס, אמ"ץ, אמ"ן, אכ"א, אט"ל ומפקדת העומק ;

(יט) **"פיקוד מרחבי"** – אחד מאלה :

(1) פיקוד הצפון ;

(2) פיקוד המרכז ;

(3) פיקוד הדרום ;

- (כ) "קב"ט מחנה" – קצין ביטחון שהוסמך על ידי המערך לשמש כקצין הגנת מחנות, וכן נגד או עובד צה"ל שהוסמך לכך כאמור;
- (כא) "קצין" – למעט קצין מקצועי;
- (כב) "קצין מקצועי" – קצין בדרגת רב"ץ, קר"פ, קר"ש, קמ"ש, קמ"א או קא"ב, כמשמען בהפ"ע 3.0228 – "הקצונה בצה"ל – עקרונות קידום ומינוי – בשירות הסדיר ובשירות המילואים";
- (כג) "רמ"ד הגנת מחנות פיקודי" – רמ"ד הגנת המחנות במפקדת הפיקוד המרחבי בגזרה שבה נמצא מחנה;
- (כד) "תיק הגנת מחנה" – כמשמעו בסעיף 17 להלן;
- (כה) "תקן" – תקן להגנת מחנות שייקבע לפי סעיף 8 להלן;

כללי

2. מטרת פקודה זו לקבוע הוראות בעניין הגנת מחנות בצה"ל.

פרק א

הגנת מחנות בצה"ל

3. חיל המשטרה הצבאית (מקמצ"ר), באמצעות מערך הגנת המחנות, נושא באחריות ובאחריות אסדרתית להגנת המחנות בצה"ל. זאת בתיאום עם אמ"ץ, המכווין את פעילות המערך, ועל פי הוראות פקודה זו.
4. מערך הגנת המחנות יציג למטה הכללי אחת לחצי שנה תמונת מצב של הגנת מחנות צה"ל על כלל ההיבטים המבצעיים שלה, לצורך הצגת הפערים הקיימים והקצאת משאבים לטיפול בהם בהתאם.

קביעת רמת ההגנה על מחנה

5. אמ"ק"רח"ט המבצעים יקבע את איום הייחוס הצה"לי בתחום הגנת המחנות, לאחר שנועץ במקמז"רמערך הגנת המחנות.
6. אמ"ק"רח"ט המבצעים, לאחר שנועץ במקמז"רמערך הגנת המחנות, יקבע את סיווגו של כל אחד ממחנות צה"ל, הקבועים והארעיים, על בסיס המלצת קצין בדרגת תא"ל לפחות במפקדה המרכזית של המחנה לפי רמת ההגנה הדרושה לו, כמפורט להלן:
- (א) מחנה ברמת הגנה אסטרטגית;
- (ב) מחנה ברמת הגנה מורחבת;
- (ג) מחנה ברמת הגנה בסיסית.
7. רמת ההגנה של המחנה תיקבע בין היתר על פי השיקולים ובחינת הגורמים הבאים:
- (א) סוג המחנה וייעודו – מחנה בעל חשיבות אסטרטגית; מחנה שעיקר פעילותו מבצעת או פעילות הנדרשת בזמן חירום; מחנה שעיקר פעילותו הדרכתית או מחנה שעיקר פעילותו מנהלתית.
- (ב) מיקום המחנה – מידת הקרבה של המחנה לגבול; הגזרה שבה נמצא המחנה ומידת האיום עליו בשל מיקומו.
- (ג) ההיסטוריה הגזרתית בכל הנוגע לפגיעה ביעדי ההגנה של המחנה;
- (ד) התייחסות של מחב"ם לנכסים רגישים במחנה.
8. בהוראות קמז"ר"אוגדן הגנת המחנות, כרך 5 – "התקן המטכ"לי להגנת מחנות" ייקבע תקן להגנה של כל אחד מסוגי המחנות כאמור בסעיף 6 לעיל, ועל פיו מפקד המחנה יידרש להגן על המחנה. התקן יכלול לכל הפחות התייחסות לרכיבים הבאים הדרושים להגנת המחנה:
- (1) כוח אדם ובעלי תפקידים, בכפוף לאישור אג"ת מחלקת הארגון ולאישור אכ"א-תומכ"א-עצתכ"א סדיר;

(2) אמצעים טכנולוגיים, בתיאום עם אט"ל-רמ"ח תשתיות. ואולם, קמצ"ר לא יקבע בתקן חובה להשתמש

באמצעים טכנולוגיים שעלולים לפגוע בפרטיות של חייל (לרבות אמצעי זיהוי ביומטריים ומצלמות),

אלא לאחר שנועץ במפצ"ריעח"ק ובאישור אמ"ן-מחב"ם;

(3) תשתיות, בתיאום עם אט"ל-רמ"ח תשתיות ועם אג"תתו"פ.

9. מפקד פיקוד מרחבי ימנה במפקדתו רמ"ד הגנת מחנות פיקודי, שתפקידו לייעץ למפקדת הפיקוד המרחבי

בתחום הגנת המחנות ולסייע למפקדת הפיקוד המרחבי ולמפקדות המרכזיות לממש את סמכויותיהן ואת

אחריותן מכוח הוראות פקודה זו. רמ"ד הגנת המחנות הפיקודי יונחה מקצועית על ידי מטה מערך הגנת מחנות

במקצ"ר.

פרק ב

הגנת המחנה – אחריות ובעלי תפקידים

האחריות להגנת המחנה

10. מפקד יחידה נושא באחריות להגנה על המחנה שעליו הוא מפקד ועל יעדי ההגנה המצויים בו, בהתאם לסיווג

שיינתן למחנה כאמור בסעיף 6 לעיל ולתקן שייקבע לו כאמור בסעיף 8 לעיל, ובהתאם לתיק הגנת המחנה

שייכתב כאמור בסעיף 17 להלן. לצורך כך רשאי מפקד המחנה להסתייע בקב"ט מחנה שימונה כאמור בסעיף

34 להלן ולאצול לו מסמכויותיו לפי פקודה זו, אלא אם נקבע אחרת.

11. כללי הכניסה למחנה ייקבעו בכתב בפקודות הקבע של מפקד המתקן, לאחר שיתיעץ עם המפקדה הממונה

ועם גורמי ביטחון המידע ותוך קיום הוראות אמ"ן-חטיבת מבצעים ומחב"ם.

12. מפקד המחנה יישא באחריות לביצוע בקרת הכניסה למחנה, לתדרוך כלל בעלי התפקידים, לכשירותם ולביקורת על קיום הפקודות והנהלים בנושא, בכפוף לפקודות רמה ממונה ואמ"ץחטיבת המבצעים, ותוך קיום הוראות מחב"ם.
13. מפקד המחנה ינקוט את כל האמצעים הנדרשים למניעת כניסת בלתי מורשים למחנה, כמפורט בפ"מ 21.0203 – "כניסה למתקנים צבאיים".
14. מפקד המחנה יקבע את איום הייחוס על המחנה, בהתבסס על איום הייחוס שייקבע לפי סעיף 5 לעיל.
15. מפקדה ממונה נושאת באחריות המקצועית להגנה על המחנות הכפופים לה, והכול כמפורט ב[הוראות קמצ"ר אוגדן הגנת המחנות, כרך 1 פרק 1.2 – "התפיסה המטכ"לית"](#).
16. על אף האמור בסעיף 10 לעיל לעניין אחריות מפקד יחידה, היה במחנה הרבייחידתי מחנה פנימי:
- (א) מפקד היחידה השווה במחנה הפנימי יישא באחריות להגנה על המחנה הפנימי ועל יעדי ההגנה שבו;
- (ב) מפקד המחנה הרבייחידתי יישא באחריות להגנה על השטחים ועל יעדי ההגנה במחנה הרבייחידתי שאינם המחנות הפנימיים.

תיק הגנת מחנה

17. מפקד מחנה יכתוב תיק הגנת מחנה, והוא רשאי להסתייע לצורך כך בקב"ט המחנה. תיק הגנת המחנה יכתב בהתאם ל[הוראות קמצ"ראוגדן הגנת מחנות – מנחה לכתיבת פקודת ההגנה](#) ויתייחס לרכיבים הבאים:
- (א) סיווג המחנה שייקבע לפי סעיף 6 לעיל ולפי התקן שייקבע לפי סעיף 8 לעיל;
- (ב) איום הייחוס הצה"לי שייקבע לפי סעיף 5 לעיל ואיום הייחוס על הגנת המחנה שייקבע לפי סעיף 14 לעיל;
- (ג) כוח האדם, התשתיות והיחידות המצויים במחנה;
- (ד) איומים נוספים על הגנת המחנה ונקודות תורפה נוספות הקשורות להגנת המחנה;

- (ה) יעדי ההגנה במחנה – כפי שייקבעו על ידי מקמז"ר מערך הגנת המחנות, על ידי המפקדה הממונה של המחנה, ועל ידי מפקד המחנה – וההגנה עליהם;
- (ו) הגנה במצבי כוננות שונים, כפי שייקבעו על ידי מקמז"ר מערך הגנת המחנות;
- (ז) חבירה לכוחות הגנת מחנה של מחנות סמוכים.
18. תיק הגנת המחנה יאושר על ידי מפקד בדרגת אל"ם לפחות במפקדה הממונה על המחנה.
19. מפקד מחנה יבחן את תוכן תיק הגנת המחנה, יעדכן אותו במידת הצורך, ויפנה למפקד בדרגת אל"ם לפחות במפקדה הממונה של המחנה כדי שיאשר את תוכן התיק. כל זאת יעשה תוך שנה מהמועד שבו תוכן התיק נבחן, עודכן או אושר לאחרונה.
20. היה במחנה מחנה פנימי – יכלול תיק הגנת המחנה נספח הגנה להגנת המחנה הפנימי. נספח ההגנה ייכתב על ידי מפקד המחנה הפנימי או מי מטעמו בתיאום עם מפקד המחנה או מי מטעמו. נספח ההגנה יכלול התייחסות לכל אחד מהרכיבים המנויים בסעיף 17 לעיל.
21. מפקד מחנה ארעי יכתוב תיק הגנת מחנה למחנה הארעי בהתאם להוראות סעיף 68 להלן; תיק הגנת המחנה יאושר על ידי מפקד בדרגת סא"ל לפחות ביחידה המקימה את המחנה הארעי, ויתואם עם רמ"ד הגנת המחנות הפיקודי. היה מחנה ארעי בשטח שאינו באזור יהודה ושומרון – יתואם תוכן תיק הגנת המחנה עם משטרת ישראל.
22. קמז"ר רשאי לקבוע הסדרים נוספים בעניין כתיבת תיק הגנת מחנה בהוראות קמז"ר.
23. ראה מפקד מחנה שאין ביכולתו לעמוד בתקן שנקבע לפי סעיף 8 לעיל להגנת המחנה שעליו הוא מפקד – יפנה למפקדה המרכזית, וזו תפנה למקמז"ר מערך הגנת המחנות כדי שינחה בדבר הפעולות שעל מפקד המחנה לנקוט לשם הבטחת הגנת המחנה. מקמז"ר מערך הגנת המחנות או מי מטעמו יהיה רשאי:
- (א) להורות למפקד המחנה לנקוט אמצעי הגנה חלופיים לאלה שנקבעו בתקן להגנת המחנה;
- (ב) לאשר את החריגה מתקן הגנת המחנה; אישור כאמור –
- (1) יהיה לזמן מוגבל, אך מקמז"ר מערך הגנת המחנות יהיה רשאי להאריכו מעת לעת;

(2) אפשר שיכלול תנאים נוספים הנוגעים להגנת המחנה ;

(ג) לתת הוראות נוספות בעניין הגנת המחנה, ככל שיראה לנכון.

24. מבלי לגרוע מהאמור בסעיף 8 לעיל, מפקד מחנה רשאי לקבוע כי ההגנה על מחנהו תיעשה באמצעים טכנולוגיים העלולים לפגוע בפרטיות (לרבות אמצעי זיהוי ביומטריים ומצלמות), אף אם אמצעים כאמור לא נקבעו בתקן, ובלבד ששימוש כאמור אושר מראש על ידי מקמצ"ר מערך הגנת המחנות, על ידי אמ"ן מתב"ם ועל ידי מפצ"ר יעח"ק.

כוח הגנת המחנה – בעלי תפקידים והוראות כלליות

25. בכל מחנה יהיה כוח הגנת מחנה אשר יורכב מבעלי תפקידים קבועים ומבעלי תפקידים תורנים.

26. בעלי התפקידים הקבועים בכוח הגנת המחנה שתפקידם הקבוע הוא בכוח הגנת המחנה הם :

(א) קב"ט המחנה ;

(ב) מ"כ הגנת המחנה ;

(ג) מפעיל מוקד הגנת המחנה ;

(ד) מגיני מתקנים ;

(ה) בודקים.

27. בעלי התפקידים התורנים בכוח הגנת המחנה, שעיקר תפקידם אינו בכוח הגנת המחנה אלא הם ממלאים

תפקידים בכוח הגנת המחנה מעת לעת, הם :

(א) מפקד תורן ;

(ב) כיתת כוננות, הכוללת את הקצין התורן ;

(ג) סמל תורן.

28. המפקד התורן והקצין התורן ימונו על ידי מפקד המחנה או על ידי סגנו, ובעלי התפקידים התורנים הנוספים

ימונו על ידי מפקד המחנה, סגנו או מי שהוסמך לכך מטעמם.

29. קב"ט המחנה ימונה על ידי מפקד היחידה בכפוף לאישור רמ"ד הגנת מחנות פיקודי ומערך הגנת המחנות.
30. כוח הגנת המחנה יפעל בהתאם לאלה:
- (א) המגבלות הקבועות בפ"מ 33.0213 – "שעות השינה של חיילים בצה"ל";
- (ב) הוראות הפתיחה באש שייקבעו על ידי אמ"ץ"ח"מ.
31. בעלי התפקידים התורנים בכוח הגנת המחנה ימלאו את תפקידם עד שיוחלפו בבעלי תפקידים תורנים אחרים.
32. תנאי הכשירות למילוי תפקיד בכוח הגנת מחנה ייקבעו בהוראות קמצ"ר-אוגדן הגנת מחנות.
33. באין הוראה אחרת בפקודה זו, מותר למנות עובד צה"ל לשמש בכל אחד מהתפקידים המפורטים לעיל, בתנאי שמתקיימים לגביו יתר תנאי הכשירות למילוי התפקיד.

קב"ט המחנה

34. מפקדה מרכזית תמנה לכל אחד מהמחנות הכפופים לה קב"ט מחנה באישור מקמצ"ר-מערך הגנת המחנות. המינוי יהא בהתאם לרמת ההגנה של המחנה שנקבעה בסיווג האמור בסעיף 6 לעיל.
35. על אף האמור בסעיף 34 לעיל, מקמצ"ר-מערך הגנת המחנות רשאי לקבוע כי במחנה מסוים ימונה קב"ט מחנה בדרגה נמוכה מהקבוע בסעיף 34 לעיל אם אג"ת מחלקת הארגון לא הקצתה את התקן הנדרש לכך ואם התקיימו נסיבות המצדיקות זאת, הכול בהתאם לשיקול דעתו.
36. קב"ט מחנה יוסמך לתפקידו על ידי מקמצ"ר-מערך הגנת המחנות, באמצעות קורס שייקבע לכך בהוראות קמצ"ר-תיק יסוד "קורס קב"טים". קב"ט מתנה יוסמך לתפקידו לא יאוחר מתום חצי שנה ממועד מינויו.
37. תפקידו של קב"ט המחנה לסייע למפקד המחנה לממש את אחריותו בהתאם לפקודה זו, ובכלל זה:
- (א) לשמש כיועץ למפקד המחנה בנושא הגנת המחנה;
- (ב) לגבש את תמונת המצב בנושא הגנת המחנה ולהציגה בפני מפקד המחנה;
- (ג) לפקד על כוח הגנת המחנה ועל בעלי התפקידים בו בעת מילוי תפקידם;
- (ד) לקבוע אמצעים שיהיו לבעלי התפקידים, ולוודא את הימצאותם וכשירותם;

- (ה) לקשר בין מקמצ"ר מערך הגנת המחנות לבין מוקד ההגנה;
- (ו) לקבוע הוראות בעניין כניסת אנשים וכלי רכב למחנה;
- (ז) להבטיח שבעלי התפקידים בכוח הגנת המחנה יוכשרו בהתאם לקבוע בהוראת קמצ"ר אוגדן הגנת מחנות ויוסמכו בהתאם להוראת אמ"ץ ח"מ "הגנת מחנות צה"ל".
- (ח) להבטיח שהוראות תיק הגנת המחנה ממומשות, לרבות בדרך של תרגול כוח הגנת המחנה וקיום ביקורות בהתאם להוראת קמצ"ר אוגדן הגנת מחנות;
- (ט) לערוך כינוס בנושא הגנת המחנה, לכל הפחות אחת לשנה, בהשתתפות מפקד המחנה, מפקדי המחנות הפנימיים ובהשתתפות כל קצין, נגד וחייל הכשיר לשמש כסמל תורן. בהוראות קמצ"ר ייקבעו הוראות בנוגע לאופן קיום הכינוס והתכנים שייסקרו בו.

מפקד תורן, קצין תורן וסמל תורן

38. בכל עת יימצא במחנה מפקד תורן, שהוא קצין או נגד, שמונה לפי סעיף 28 לעיל. בעת מילוי תפקידו יהיה המפקד התורן אחראי לכלל משימות הגנת המחנה, ובכללן:
- (א) לתדרך את בעלי התפקידים בכוח הגנת המחנה לקראת ביצוע משימותיהם;
- (ב) לערוך ביקורות להבטחת ההגנה על יעדי ההגנה במחנה;
- (ג) לפקד על הקצין התורן;
- (ד) לאמן את כיתת הכוננות ואת הקצין התורן ולהבטיח את כשירותם בהתאם להוראת קמצ"ר אוגדן הגנת מחנות, להוראת מבק"א יבשה 7.1 – "כלי נשק אישי – תפעול, נשיאה ואחזקה" ולהוראות קחצ"ר מדור קליעה;
- (ה) לפקד על חמ"ל המחנה;
- (ו) אם קב"ט המחנה אינו נמצא במחנה – לגבש את תמונת המצב על הגנת המחנה ולהציגה בפני מפקד המחנה;

(ז) אם מפקד המחנה אינו נמצא במחנה – למלא את מקומו בתחום הגנת המחנה.

39. בכל עת יימצא במחנה קצין תורן, שמונה לפי סעיף 28 לעיל. הקצין התורן כפוף למפקד התורן, ותפקידיו הם:

(א) לפקד על כיתת הכוננות;

(ב) לקבוע איזו עמדת שמירה תאויש על ידי כל אחד ממגיני המתקנים בזמן שהוא בתפקידו;

(ג) לתדרך את כיתת הכוננות בהתאם למפורט בהוראות קמצ"ראוגדן הגנת המחנות, כרך 3, פרק 3.7 –

"תדרוך יומי להגנת המחנות";

(ד) להבטיח את כשירותה של כיתת הכוננות ואת כשירות הציוד של חבריה, לרבות בדרך של תרגול וביקורת;

(ה) לסייע למפקד התורן במילוי תפקידו.

40. על אף האמור בסעיף 39 לעיל, מפקד בדרגת אל"ם שאישר תיק הגנת מחנה רשאי לקבוע כי –

(א) נגד או קצין מקצועי ישמש כקצין תורן. אישור כאמור לא יהיה גורף וינתן באופן אישי לחייל מסוים;

(ב) חייל שהוא בוגר קורס פיקודי יפקד על כיתת הכוננות אף אם אינו קצין – אם היו כל חברי כיתת הכוננות

חיילים בתפקיד לחימה שמשרתים באותה המחלקה, ובוגר הקורס הפיקודי היה מפקדם בשגרה. חייל

בוגר קורס פיקודי כאמור יהיה כפוף לקצין התורן.

בסעיף קטן זה –

(1) "בוגר קורס פיקודי" – כפי שייקבע על ידי ז"י;

(2) "תפקיד לחימה" – כפי שייקבע על ידי אכ"א-ח-תומכ"א.

41. על אף האמור בסעיפים 38 ו-39 לעיל, רמ"ד הגנת המחנות הפיקודי רשאי להורות כי במחנה מסוים אפשר

שאדם אחד ימלא את תפקיד המפקד התורן והקצין התורן במקביל. הוראה כאמור תינתן לפרק זמן שאינו

עולה על שנה, ואולם רמ"ד הגנת המחנות הפיקודי רשאי להאריכו מעת לעת. נדרש לתייק החרגה זו בתיק

הגנת המחנה.

42. בכל עת יימצא במחנה חייל שישמש סמל תורן, אף אם דרגתו אינה דרגת סמל, הכפוף לקצין התורן ומשמש

כסגנו בפיקוד על כיתת הכוננות. תפקידיו של הסמל התורן הם:

(א) לסייע לקצין התורן בפיקוד על כיתת הכוננות, ולמלא את מקומו בשעות שבהן הוא ישן;

(ב) לתת מענה לוגיסטי לצורכי כיתת הכוננות;

(ג) לפקח משמעתית על כיתת הכוננות.

43. לא ימלא חייל תפקיד של מפקד תורן, קצין תורן או סמל תורן, אלא לאחר שהוסמך לתפקידו על ידי קב"ט המחנה לפני תחילת מילוי התפקיד ולכל הפחות מדי חצי שנה, באופן שייקבע בהוראות קמצ"ר.

מגיני מתקנים ובודקים

44. בכל עת בכל אחד מהמקומות שייקבעו לכך בתיק הגנת המחנה ובכל אחת מהכניסות למחנה ישהה מגן, שמונה לכך לפי סעיף 28 לעיל. המגן יהיה כפוף לקצין התורן, ותפקידו הוא להגן על יעדי ההגנה בדרך שתיקבע לכך בתיק הגנת המחנה.

45. אלא אם נקבע אחרת בתיק הגנת המחנה – בכל עת ישהה בודק בכל אחת מהכניסות למחנה. תפקידיו של הבודק הם:

(א) לבדוק את הנכנסים למחנה ולזהות אותם;

(ב) למנוע כניסה למחנה של מי שאינו מורשה להיכנס אליו, בהתאם להוראות שייקבעו בתיק הגנת המחנה.

כיתת הכוננות

46. בכל עת תהיה במחנה כיתת כוננות, שמונתה לכך כאמור בסעיף 28 לעיל, שתפקידה להצטרף למגיני המתקנים ולסייע להם בהגנה על יעדי ההגנה מפני פגיעה.

47. כיתת הכוננות תמנה 4 חיילים לפחות, חוץ מהקצין התורן, אלא אם קבע אחרת המפקד שאישר את תיק הגנת המחנה. קביעה כאמור תהיה לפרק זמן שאינו עולה על שנה, ותיבחן בכל מועד שבו מעודכן תיק הגנת המחנה כאמור בסעיף 19 לעיל.

48. קמצ"ר רשאי לקבוע הוראות נוספות לעניין כיתת הכוננות, לרבות לעניין אופן פעולתה והציוד שלה.

מוקד הגנת המחנה

49. בכל מחנה יהיה מוקד הגנת מחנה. המוקד יקשר בין בעלי התפקידים בכוח הגנת המחנה ובינם לבין גורמים מחוץ למחנה. תפקידי מוקד הגנת המחנה הם:
- (א) לסייע למפקד המחנה ולקב"ט המחנה בגיבוש תמונת המצב על הגנת המחנה בשגרה ובחירום;
- (ב) להכיר את יעדי ההגנה של המחנה ואת האמצעים המשמשים להגנתם;
- (ג) לשלוט באמצעים הטכנולוגיים ובתשתיות המשמשים להגנת המחנה, לרבות מערכות תאורה ומערכת הכריזה במחנה, ולהפעיל אותם בשגרה. בעת שנשקפת סכנה למחנה או ליעדי ההגנה המצויים בו, תפקיד המוקד גם להקפיץ את בעלי התפקידים בכוח הגנת המחנה כדי שיגנו על המחנה ועל יעדי ההגנה המצויים בו.
50. בכל עת יימצא במוקד הגנת המחנה מפעיל מוקד הגנה, כאמור בסעיף 26 לעיל, אשר יהיה אחראי להפעלת המוקד. אין באמור בסעיף זה ובסעיפים 26 ו-49 לעיל כדי למנוע ממפעיל מוקד הגנת מחנה לבצע תפקידים נוספים בחמ"ל המחנה.

יעדי הגנה

51. הגדרת האבטחה ליעדי ההגנה ואופן ביצוע הביקורות על יעדים אלה יוגדרו ב**הוראות אמ"ח"מ – "הגנת מחנות צה"ל"**.

פרק ג**כשירות כוח הגנת המחנה וביקורות**

פיקוח על כשירות

52. מפקד מחנה נושא באחריות להבטיח שבעלי התפקידים בכוח הגנת המחנה הוסמכו והוכשרו לתפקידיהם, בהתאם להוראות קמז"ר שייקבעו כאמור בסעיף 32 לעיל, ולשמור על כשירותם ועל כשירות האמצעים והתשתיות הדרושים להגנת המחנה. מפקד המחנה יעשה כן, לרבות באמצעות:

(א) ביקורת על כשירות כוח הגנת המחנה ועל עמידתו בהוראות תיק הגנת המחנה, לכל הפחות אחת ל-3 חודשים. ביקורת כאמור תיערך על ידי מפקד המחנה בעצמו, והוא אינו רשאי לבצעה באמצעות אחר. ראה מפקד שהמחנה שעליו הוא מפקד אינו פועל בהתאם להוראות תיק הגנת המחנה, יפעל בהקדם לתיקון הליקוי.

(ב) ביצוע פעילות תרגול לשמירת כשירות כוח הגנת המחנה, בהתאם להוראת מפקד זרוע היבשה לתחום הבטיחות 3.2 – "תרגולי הגנת מחנות, מתקנים ומאהלים בשגרה ובאימונים".

(ג) הערכות מצב עיתיות להגנת המחנה, שיערכו לכל הפחות אחת ל-3 חודשים או בתדירות גבוהה יותר, בהתאם להוראת המפקדה הממונה או מקמז"ר-מעריך הגנת המחנות;

(ד) תחקור אירועים הקשורים להגנת המחנה והפקת לקחים מהם, ודיווח על התחקור ועל הפקת הלקחים למפקדה הממונה ולמקמז"ר-מעריך הגנת המחנות.

ביקורת שתיערך על ידי המפקדה הממונה והמפקדה המרכזית

53. מפקדה מרכזית תבחן את העמידה של המחנות הכפופים לה ושל המפקדות הממונות הכפופות לה בהוראות חלק זה בפקודה זו, ובכלל זה עמידה בהוראות התקן, בהוראות תיק הגנת המחנה ובהוראות שניתנו לפי סעיף 67 להלן, לרבות באמצעות:

(א) ביקורת שתערוך למחנות הכפופים לה באמצעות רמ"ד הגנת המחנות של המפקדה המרכזית או מי מטעמו, ובאמצעות ביקורת שתערוך המפקדה המרחבית;

(ב) הערכת מצב שתערוך לכל הפחות אחת ל-3 חודשים, או בתדירות גבוהה יותר, בהתאם למה שייקבע בהוראות מקמז"ר מערך הגנת המחנות.

54. הוראות סעיף 53 לעיל יחולו גם על מפקדה ממונה שאינה מפקדה מרכזית, ואולם מפקדה ממונה שאינה מפקדה מרכזית תערוך ביקורת כאמור בסעיף 53(א) לעיל בעצמה, ולא באמצעות רמ"ד הגנת המחנות הפיקודי.

55. ראתה מפקדה ממונה, לרבות במסגרת פעולות שביצעה כאמור בסעיפים 53 ו-54 לעיל, כי מחנה כפוף לה אינו פועל בהתאם להוראות חלק זה בפקודה זו (להלן "ליקוי") –

(א) תהא רשאית המפקדה הממונה להורות למחנה הכפוף לפעול לתיקון הליקוי. הוראה כאמור תתייחס לאופן תיקון הליקוי, לאמצעים שיש לנקוט לתיקונו, ולפרק הזמן שבו על מפקדת המחנה הממונה לתקן את הליקוי;

(ב) המפקדה הממונה תערוך הערכת מצב או ביקורת תוך פרק זמן סביר בנסיבות העניין כדי להבטיח שהמחנה הכפוף יתקן את הליקוי;

(ג) המפקדה הממונה תדווח למקמז"ר מערך הגנת המחנות על הליקוי, על ההוראות שנתנה לתיקונו כאמור בסעיף קטן (א) ועל תיקון הליקוי;

(ד) מקום שבו סבר מקמז"ר מערך הגנת המחנות כי ההוראות שנתנה המפקדה הממונה לפי סעיף קטן (א) לעיל אינן נותנות מענה מספק לתיקון הליקוי, רשאי הוא להנחותה לשנות אותן או להוסיף עליהן.

ביקורת שתיערך על ידי מערך הגנת המחנות

56. מקמז"ר מערך הגנת המחנות יבחן את העמידה של כל אחד ממחנות צה"ל בהוראות חלק זה בפקודה זו, ובכלל זה בהוראות התקן ובהוראות תיק הגנת המחנה, לרבות באמצעות ביקורת שתיערך לכל הפחות אחת לשנתיים, במועדים ובתדירות שייקבעו על ידי מקמז"ר מערך הגנת המחנות. מקמז"ר מערך הגנת המחנות רשאי להסתייע ברמ"ד הגנת מחנה פיקודי לצורך ביצוע ביקורת כאמור.

57. בנוסף, במידת הצורך יטיל אמ"ץ רח"ט המבצעים על מערך הגנת המחנות לבצע ביקורות ייעודיות או נושאות בהתאם לצורך או להערכת המצב.

פרסומים

58. מקמצ"ר מערך הגנת המחנות רשאי לפרסם לגופים דיווח על ליקויים חריגים ועל הוראות שניתנו לתיקונם כאמור בסעיף 56 לעיל; פרסום כאמור ייעשה תוך שמירה על פרטיות בעלי התפקידים במחנה שהיו מעורבים בליקוי. גוף יפרסם את הדיווחים למחנות הכפופים שלו בדרך שיקבע לכך מקמצ"ר מערך הגנת המחנות; לא קבע מקמצ"ר מערך הגנת המחנות דרך לפרסום דיווח כאמור, יפרסמו הגוף בדרך שתבטיח שהדיווח יובא לידיעת מפקדות המחנות הכפופים של הגוף.

פרק ד

שונות

תשתיות, אמצעים וטכנולוגיה להגנת מחנות צה"ל

59. מקמצ"ר מערך הגנת המחנות יגדיר את הסטנדרט המטכ"לי בהיבטי התשתיות והטכנולוגיה למיגון מחנות צה"ל, באמצעות קביעת תו תקן אחיד לכלל מחנות צה"ל בהתאם לרמות ההגנה ולמאפיינים הייחודיים של כל מחנה.

60. מקמצ"ר מערך הגנת המחנות יגדיר את כלל מרכיבי המיגון למחנות צה"ל באופן דיפרנציאלי ובהתאם לרמות ההגנה (סיווג) של המחנה, ויקבע את התקן לכל מרכיב על בסיס איום הייחוס המטכ"לי ועל בסיס האיום הספציפי לכל מחנה ומחנה.

61. במערך ההגנה של כל מחנה ישולבו הן אמצעי מיגון פיזיים והן אמצעי מיגון טכנולוגיים.

62. הסמכויות יבצעו תהליך הטמעה שיטתי של אמצעי מיגון פיזיים וטכנולוגיים בכל מחנות צה"ל, בהתאם לתקן שהוגדר על ידי מקמצ"ר מערך הגנת המחנות ובהכוונתו.
63. מערך הגנת המחנות יבצע בקרה מטכ"לית ופיקוח על עמידה בתקן המיגון בכל מחנות צה"ל; המפקדות הראשיות הרלוונטיות והיחידות יבצעו תהליכי בקרה פנימיים על עמידה בתקן המיגון במחנותיהם.
64. מקמצ"ר מערך הגנת המחנות יקבע את אופן ההכשרות, ההדרכות והתרגילים לכלל חיילי צה"ל בנושא הפעלת אמצעי המיגון.
65. הכשירות האחזקתית של מרכיבי המיגון למחנות צה"ל תיקבע ביחס לכל פרויקט ותעוגן בהסכמי ההתקשרות. הכשירות האחזקתית תתוקצב הן ברמת המטכ"ל והן ברמת הפיקודים והזרועות.
66. מקמצ"ר מערך הגנת המחנות יקבע הנחיות נוספות בנוגע לחקר ביצועים, לטיוב מערכות מיגון קיימות ותכנון מערכות חדשות.

הוראות נוספות של מפקדה ממונה

67. מבלי לגרוע מהוראות חלק זה, מפקדה ממונה רשאית לתת למחנה כפוף לה הוראות נוספות לעניין הגנתו, לרבות קביעה שיעד בו הוא יעד הגנה.

הוראות ייחודיות למחנות ארעיים

68. נוסף על האמור בפקודה זו, על מחנות ארעיים יחולו גם [הוראות מבק"א יבשה-מנחה 033 – "מנחה ופורמט לכתבת תיק משימה לשהייה בשטח"](#).
69. מקמצ"ר מפקד מערך הגנת המחנות, בתיאום עם ז"ר פיקוד ההכשרות והאימונים מבק"א-ענף בטיחות ביבשה, יקבע הוראות נוספות לעניין הגנת מחנה ארעי.

הוראות ייחודיות למחנות נטושים

70. הוראות פקודה זו לא יחולו על מחנה נטוש. אופן המענה למחנות נטושים ייקבע באוגדן הגנת המחנות כרך 13 פרק 13.7 – "התנהלות היחידה בעת שינוי מהותי בסד"כ המחנה", ומקמץ"רמערך הגנת המחנות רשאי לקבוע הוראות נוספות לעניין הגנת מחנה נטוש.

הוראות ייחודיות למחנות השוכנים בתוך מבנים אזרחיים

71. מקמץ"רמערך הגנת המחנות רשאי לקבוע כי הוראות סעיפים 27, 38, 39, 42, 44, 45, 49, 50 לא יחולו באופן פרטני על מחנה שנמצא במבנה שאינו מאויש כולו על ידי יחידות צבאיות (להלן – "החרגה") ונמצא מחוץ לבסיס צבאי. החרגה תוכל לחול לגבי כל הוראותיו של סעיף מהסעיפים האמורים, או על חלק מהוראות סעיף, והיא תוכל לחול על מחנה מסוים או על קבוצת מחנות.

72. קבע מקמץ"רמערך הגנות המחנות החרגה כאמור בסעיף 71 לעיל, יהיה רשאי לתת למפקד המחנה הוראות אשר יבטיחו הגנה נאותה על המחנה למרות ההחרגה שניתנה.

אבטחת מתקנים שאינם מאוישים

73. אמ"ץדרח"ט המבצעים רשאי לקבוע שמתקן צבאי לא יהיה מאויש, ושמתקן כאמור יאובטח באמצעות תשתיות אמצעים טכנולוגיים, בהתאם להוראות שיקבעו מקמץ"רמערך הגנת המחנות, אגף התקשוב ואט"ל-רמ"ח תשתיות.

איוש כוח הגנת המחנה על ידי אזרחים

74. על אף האמור בסעיפים 38–45 לעיל, אמ"ץ-רח"ט המבצעים, לאחר שנועץ במפצ"ר-יעח"ק, רשאי לקבוע כי בהתקיים נסיבות חריגות, אזרח, אף אם אינו עובד צה"ל, ימלא תפקיד של קצין תורן, סמל תורן, חבר כיתת כוננות, מגן, בודק או מפעיל מוקד.

פרק ה**הוראות נוספות****הוראות משלימות**

75. הוראות משלימות לפקודה זו ייקבעו בהוראות קמצ"ר, כאמור בפקודה זו.

76. במקרה של סתירה בין הוראות פ"מ 2.0105 – "אבטחת מתקנים בצה"ל" לבין פקודה זו, יגברו הוראות פקודה זו.

הוראות מעבר

77. תיק הגנת מחנה שנכתב על ידי הגורמים שהיו מוסמכים לכך ערב כניסתה של פקודה זו לתוקף ואשר אושר על ידי הגורמים שהיו מוסמכים לכך ערב כניסתה של פקודה זו לתוקף, ייראה כאילו נכתב ואושר לפי הוראות פקודה זו.

78. על אף האמור בסעיף 36 לעיל, עד שנה מיום כניסת פקודה זו לתוקף יהיה רשאי קב"ט מחנה למלא את תפקידו אף אם לא עבר הכשרה כאמור בסעיף 36 לעיל.

79. עד למועד כניסתן לתוקף של הוראות משלימות כאמור בסעיף 75 לעיל, תיראה הוראת אמ"ץ-ח"מ – "הגנת מחנות צה"ל" כאילו הייתה הוראה משלימה שנכתבה לפי סעיף 75 לעיל. היה ותימצא סתירה בין האמור

בהוראת אמ"ץ"ח"מ "הגנת מחנות צה"ל" לבין האמור בפקודה זו, יגברו הוראות פקודה זו. נכנסה לתוקף הוראה משלימה כאמור המסדירה נושא מסוים, יבוטלו החלקים בהוראת אמ"ץ"ח"מ – "הגנת מחנות צה"ל" המסדירים את אותו נושא.